

Sygn. akt III Ua 15/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Danuta Poniatowska (spr.)
Sędziowie:	SSO Mirosław Kowalewski SSO Piotr Witkowski
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z wniosku **S. Ż.**

przeciwko **Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B.**

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

na skutek apelacji wnioskodawczynie S. Ż.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 czerwca 2017r. sygn. akt IV U 152/16

oddala apelację.

SSO Mirosław Kowalewski SSO Danuta Poniatowska SSO Piotr Witkowski

Sygn. akt III Ua 15/17

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 21 kwietnia 2016r., numer 416.2016 Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. utrzymał w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w S. z dnia 09 marca 2016r., na mocy którego zaliczono S. Ż. do osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, symbol przyczyny niepełnosprawności – 05-R, 11-I, 07-S na stałe. Powiatowy Zespół ustalił, iż stopień niepełnosprawności istnieje u niej od dnia 23.05.2007r. i nie wymaga ona stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością egzystencji. Wymaga natomiast zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie i korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji. Spełnia również przesłanki do otrzymania karty parkingowej.

Odwołanie od powyższego orzeczenia wniosła S. Ź., domagając się jego zmiany i zaliczenia do znacznego stopnia niepełnosprawności przy uwzględnieniu jej stanu zdrowia. Wskazała, iż stan zdrowia powoduje konieczność zapewnienia jej całkowitej pomocy w pełnieniu ról społecznych. Zakres ograniczeń wynikający z rozpoznanych schorzeń powoduje jej całkowitą zależność od otoczenia, pomoc w samodzielnej egzystencji, czyli w czynnościach samoobsługowych, komunikowaniu się z otoczeniem i samodzielnym poruszaniu się.

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. w odpowiedzi na odwołanie stwierdził, iż brak jest podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2017r. Sąd Rejonowy zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że zaliczył S. Ź. do znacznego stopnia niepełnosprawności i ustalił:

- symbol przyczyny niepełnosprawności: 05-R,11-I,07-S,
- data i okres powstania niepełnosprawności: od 60 roku życia,
- data i okres powstania stopnia niepełnosprawności: 23 maja 2007 roku,
- przewidywany okres trwania niepełnosprawności: 31 grudnia 2017 roku
- nie wymaga szkolenia
- nie wymaga uczestnictwa w terapii zajęciowej
- nie wymaga zatrudnienia w warunkach uwzględniających jej psychofizyczne możliwości
- wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, pomoce techniczne
- wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia
- wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy drugiej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji
- nie wymaga zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej
- nie spełnia przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o Ruchu Drogowym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 128 ze zm.)
- nie wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Z ustaleń Sądu I instancji wynikało, że S. Ź. (ur. (...)) posiada wykształcenie zawodowe i obecnie pobiera świadczenie emerytalne.

W celu ustalenia czy orzeczoney przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w B. stopień niepełnosprawności odpowiada schorzeniom występującym u odwołującej, Sąd I instancji dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych z zakresu: diabetologii, chorób płuc, kardiologii, neurologii, psychiatrii oraz chirurgii. W oparciu o badania podmiotowe oraz analizę dokumentacji medycznej biegli sądowi: E. P. (z zakresu diabetologii), L. C. (z zakresu chorób płuc), J. H. (z zakresu kardiologii), R. Z. (z zakresu neurologii), R. E. (z zakresu psychiatrii) rozpoznali u odwołującej: cukrzycę typu 2 leczoną insuliną, stopę cukrzycową nogi lewej, retinopatię, polineuropatię i nefropatię cukrzycową, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze, organiczne zaburzenia urojeniowe, stan po przebytych zapaleniu płuc oraz nawracające zaburzenia depresyjne. Zaopiniowali, iż stwierdzone u wnioskodawczynie schorzenia powodują znaczny stopień niepełnosprawności do 31.12.2017r. Niepełnosprawność oznaczona symbolami 05-R, 11-I, 07-S. Biegli wskazali, iż odwołująca wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, konieczności

stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy drugiej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Nie spełnia natomiast przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a ustawy z dnia 20.06.1997r. – Prawo o ruchu drogowym.

Odpowiadając na zarzuty S. Ż., iż biegli nieprawidłowo ustalili okresowy charakter niepełnosprawności, biegli sądowi podtrzymali dotychczasowe stanowisko. Wskazali, iż odwołującej przyznano znaczny stopień niepełnosprawności na czas określony ponieważ zmiany na stopie powinny w ciągu kilku miesięcy ulec wygojeniu. Cukrzyca jest chorobą długotrwałą, ale przy dobrze wyrównanej chorobie powikłania występują późno i nawet gdy wystąpią, przy odpowiednim leczeniu, powinny zmniejszyć się lub nawet ustąpić. Biegli wskazali, iż wnioskodawczyni choruje na cukrzycę od kilkunastu lat. Obecnie leczona jest insuliną, metodą intensywnej insulinoterapii. Stwierdzili u niej powikłania oczne, w postaci retinopatii i makulopatii, ale nie powodują one obecnie znacznego stopnia niepełnosprawności. Występują u niej również zmiany na nodze lewej w okolicy stopy-na pięcie w postaci owrzodzenia. Jest to powikłanie poważnie, wymagające wielospecjalistycznego postępowania, diabetologa, chirurga lub chirurga naczyniowego. Wnioskodawczyni powinna mieć w miarę możliwości idealnie wyrównaną cukrzycę i jest to w znacznym stopniu zależne od niej samej, jak też pomocy ze strony rodziny. Wskazali, iż odwołującą powinna stosować odpowiednią i ścisłą dietę, a także leczenie antybiotykami, lekami poprawiającymi krążenie oraz odciążenia nogi, przy tym chorej stopy. Powinna poruszać się o kulach lub na wózku inwalidzkim z wyłączeniem nogi lewej (nie obciążając nogi podczas chodzenia). Leczenie owrzodzenia stopy jest kuracją wielomiesięczną, ale przy przestrzeganiu zasad postępowania przy stopie cukrzycowej zmiana powinna ulec wygojeniu i wówczas stopień niepełnosprawności może ulec zmianie -na umiarkowany.

Biegły lekarz sądowy z zakresu chirurgii - J. S. w trakcie sporządzania opinii rozpoznał u wnioskodawczyni: cukrzycę typu 2 insulinozależną, stopę cukrzycową kończyny dolnej lewej, rozległe owrzodzenie stopy lewej, niewygojone, sączące rany po amputacji palca IV i V stopy lewej, retinopatię, polineuropatię, nefropatię cukrzycową oraz chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa. Zaopiniował, iż aktualny stan kliniczny w ocenie chirurgicznej kwalifikuje wnioskodawczynię do osób niepełnosprawnych stopnia znacznego o charakterze okresowym do dnia 31.12.2017r., o symbolu przyczyny niepełnosprawności 07-S, 11-I. Biegły wskazał, iż odwołująca wymaga zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie, korzystania z systemu środowiskowego wsparcia, konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy drugiej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, oraz nie spełnia przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Biegły wskazali, iż występujące u niej liczne powikłania cukrzycowe o typie retinopatii cukrzycowej, w szczególności niegojące się rany stopy lewej w przebiegu zespołu stopy cukrzycowej, są wynikiem niewyrównanej cukrzycy oraz angiopatii i neuropatii cukrzycowej. Obecność zespołu stopy cukrzycowej i niegojących się owrzodzeń stopy lewej w znacznym stopniu ogranicza jej możliwości poruszania się. Wskazał, iż odwołująca powinna podczas poruszania całkowicie wyłączyć kończynę dolną lewą (nie obciążać kończyny) i korzystać z kul lub wózka inwalidzkiego. Ponadto wymaga ona wielospecjalistycznego leczenia, w tym diabetologa, chirurga. W ocenie biegłego nie można aktualnie przewidzieć, jak długo może trwać gojenie ran i czy ostatecznie ulegną one wygojeniu. Utrzymanie idealnego stanu wyrównania cukrzycy, reżim dietetyczny, wielokrotne oznaczanie glikemii, systematyczne zmiany opatrunków w warunkach Poradni Chirurgicznej wraz z usuwaniem martwiczych tkanek, okresowo stosowanie szeroko wachlarzowej antybiotykoterapii, stosowanie leków usprawniających krążenie w zakresie kończyn dolnych, systematyczna kontrola i opieka diabetologiczna, mogą przyczynić się do wygojenia sączących się owrzodzeń stopy lewej.

Odnosząc się do zarzutów odwołującej biegły z zakresu chirurgii w opinii uzupełniającej podtrzymał opinię podstawową. Wskazał, iż odwołująca kwestionowała wyłącznie okres orzeczenia znacznego stopnia niepełnosprawności. Natomiast ustalony przez biegłego okres wnioskodawczyni powinna wykorzystać do wielodyscyplinarnego, intensywnego leczenia (chirurg, diabetolog), w tym jak najczęstszych pobytów szpitalnych w Oddziale Chirurgicznym, celem toalety owrzodzenia stopy lewej (usuwanie tkanek martwiczych), systematycznych zmian opatrunków w Poradni Chirurgicznej (codziennie lub co najmniej co drugi dzień), leczenia specjalistycznego pod ścisłą kontrolą diabetologiczną, okresowego stosowania szeroko wachlarzowej antybiotykoterapii, stosowania

leków usprawniających krążenie w zakresie kończyn dolnych. Takie postępowanie może przyczynić się do wygojenia stopy cukrzycowej.

Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw, do tego, aby zakwestionować powyższe opinie biegłych sądowych i przyjął wnioski w nich zawarte za własne. Wskazywał, iż w opiniach uzupełniających biegli w sposób zupełny odnosili się do zastrzeżeń S. Ż. i kompetentnie oraz wyczerpująco wyjaśnili, dlaczego ustalony znaczny stopień niepełnosprawności powinien mieć charakter okresowy – do końca 2017r.

Apelację od tego wyroku złożyła S. Ż. zaskarżając go w części tj. w zakresie okresu trwania niepełnosprawności do dnia 31.12.2017r. Domagała się jego zmiany i ustalenia, że niepełnosprawność ma charakter trwały. W tym zakresie powołała się na stan zdrowia, który uzasadnia uznanie jej za osobę niepełnosprawną na stałe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy dokonał ustaleń faktycznych oraz przeprowadził właściwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Okręgowy w pełni podziela i akceptuje te ustalenia, a argumentację prawną uznaje za właściwą.

Kwestie związane z ustalaniem niepełnosprawności i jej stopnia, regulują przepisy ustawy z dnia 27.08.1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011r. Nr 127 poz. 721 ze zm.)

i zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Na okoliczność ustalenia, czy niepełnosprawność, która bezspornie istnieje u odwołującej, występuje w stopniu znacznym, Sąd Rejonowy dopuścił dowód z dwóch opinii biegłych lekarzy sądowych. Opinie te miały na celu ułatwienie Sądowi należytą ocenę zebranego w sprawie materiału medycznego, ale również zweryfikowanie zastrzeżeń sformułowanych przez odwołującą. Jak wynika z treści obu opinii, biegli bardzo szczegółowo odnieśli się do wszystkich aspektów związanych z niepełnosprawnością wnioskodawczyni, w tym stopniem jak również okresem jej trwania. Zarzuty apelacji nie wskazywały na błędne ustalenia w tym zakresie, natomiast subiektywna ocena nie stanowi podstawy do zmiany orzeczenia.

Analiza apelacji nie wskazuje na konkretne zarzuty, które mogłyby stanowić podstawę do zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie określonym przez odwołującą. Żądała ona ustalenia, że niepełnosprawność istnieje na stałe, a nie do określonego dnia tj. 31.12.2017r. Nie wskazała jednak na konkretne zarzuty, czy to naruszenia prawa procesowego lub materialnego, a jedynie ogólnie powołała się na stan zdrowia.

Jak wyżej wskazano, odwołująca z racji na schorzenie diabetologiczne i generowane przez nie liczne powikłania i schorzenia, jest osobą niepełnosprawną. Niniejsze postępowanie wykazało, że niepełnosprawność ta jest znaczna. Jednocześnie postępowanie sądowe, w szczególności opinie biegłych lekarzy sądowych z zakresu schorzeń, na które cierpi apelująca, wskazali jakie winna poczynić kroki w celu utrzymania optymalnego przebiegu schorzenia. Cukrzyca jest chorobą przewlekłą i jak wskazali biegli, wnioskodawczyni winna podjąć konkretne działania w celu polepszenia komfortu życia. Ich ustalenia i konkluzje w tym zakresie zostały właściwie przedstawione i wyjaśnione. Wskazali na istnienie konkretnych powikłań i jednocześnie przedstawili sposoby ich leczenia czy też zmniejszenia dolegliwości i uciążliwości. Fakt istnienia schorzenia przewlekłego nie stanowi o trwałości niepełnosprawności. W przypadku odwołującej biegli wskazali optymalny okres, w którym może ona podjąć konkretne i systematyczne działania lecznicze i w efekcie zmniejszyć skutki powikłań cukrzycy. Okoliczności te zostały właściwie zaakcentowane i przedstawione przez biegłych. W efekcie miały wpływ na ustalenie czasu trwania niepełnosprawności przez oba zespoły biegłych.

Wnioskodawczynie w toku postępowania sądowego przed Sądem Rejonowym nie wskazała okoliczności, które mogłyby wskazywać na trwałość niepełnosprawności w stopniu znacznym. Jej wnioski o uzupełnienie opinii były przez Sąd Rejonowy uwzględniane, jednak nie spowodowały zmiany stanowiska biegłych. W apelacji również nie wskazała okoliczności, które dawałyby podstawy do podważenia tych ustaleń.

W związku powyższym apelacja, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.

mt